

NEVETŐ HARMADIKKÉNT A ROMÁN–MAGYAR VEGYESPÁRT NYERHET JELENTŐS POLITIKAI TÖKÉT AZ RMDSZ BELHARCAIBÓL

Ki kivel háborúzik Marosvásárhelyen?

Már régóta nem érkeznek jó hírek a marosvásárhelyi RMDSZ háza tájáról. A 18 éve elveszített magyar polgármesteri széssel olyan látványos hanyatlás indult be a helyi közéletben, amelynek még nem látszik a vége. Az újabb botránysorozat tovább gyengíti a helyi magyar közösség érdekérvényesítő képességét.

→ SZENTGYÖRGYI LÁSZLÓ

Mára talán senki előtt nem titok, hogy a marosvásárhelyi, illetve a Maros megyei RMDSZ-ben – akárcsak az állatorvosi lovon – kimutatható az erdélyi magyar politizálás összes nyavalyája. Ezek közül csak az egyik az általános bizalomvesztés, amivel a szervezetnek meg kell küzdenie. De az is nyilvánvaló, hogy ami a Maros partján történik, az visszahat az egész szervezetre, mi több, az erdélyi magyarságra. Ezért nem mindegy, milyen lelki, szellemi és erkölcsi állapotban van a még mindig legnagyobb magyar lakosságú erdélyi város, amely egykor Székelyföld fővárosa, gazdasági és oktatási központja is volt. Ez nem mellékes szempont, különös tekintettel az erdélyi magyarság autonómiaküzdelmére.

Az erdélyi magyar politika szempontjából a 21. század egyik legfőbb jellemzője Marosvásárhely folyamatos térvesztése. Még sokan emlékeznek arra, hogy az 1990-es években az egykori Székelyvásárhely volt az erdélyi magyar politika központja. Markó Béla hosszúra nyúlt elnöksége idején itt működött az RMDSZ szövetségi elnöki hivatala, és rendszerint itt tartották a szervezet legfőbb döntéshozó testületének számító Szövetségi Képviselők Tanácsának (SZKT) az üléseit. Itt születtek tehát az erdélyi magyarság politikai képviseletének legfontosabb döntései. De itt székelt a Romániai Magyar Kereszténydemokrata Párt, a Romániai Magyar Kiszagdpárt, valamint a Romániai Magyar Szabaddemokra-

Makkai Gergely alpolgármester újságírók gyűrűjében. Kinek a malmára hajtja a vizet?

→ **Saját hibájából került az RMDSZ abba a helyzetbe, hogy vezetői vannak, de tagsága nincs. Ebből következően hatalmas probléma egy önkormányzati képviselőjelölti lista összeállítása is. Marosvásárhelyen például senki sem akarta vállalni az alpolgármesterséget, így esett Makkai-ra a választás.**

ta Párt is. A felsoroltak közül az első kettő – mivel nem vállalták az új párttörvény által előírt újraregisztrációs nehézségeit – beolvadt az RMDSZ-be, az utóbbi pedig csendben elhalt.

Nem új keletű elszigetelődés

A hanyatlás jelei már az ezredforduló tájékán megmutatkoztak, akkor fordultak át ugyanis az etnikai arányok a románság javára, ami gyakorlatilag egybeesett a polgármesteri szék 2000 nyarán történő elvesztésével. A riasztó jelenség azonban csak a régi „nagy öregek” – Markó Béla, Borbély László, Frunda György, Kelemen Atilla és Kerekes Károly – visszavonulásával vált hatványozottan szembeütővé. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy a folyamat kezdete jóval korábbra, a kilencvenes évekre nyúlik vissza. És éppen a felsorolt politikusok nevéhez köthető, akik az 1990-es fekete március magyarelles pogromját követően a román pártokkal kötött elvtelen alkuk sorozata miatt – ezek közül csupán egy a marosvásárhelyi polgármesteri szék feladása a megyei tanácselnöki tisztségért cserébe – a helyi magyarságot hozzászoktatták a kudarcokhoz. Ezzel párhuzamosan egyértelművé vált a különböző titkos és kevésbé titkos román hatalmi köz-

pontok által a magyarságnak szánt másodrendű állampolgári státus. Mindezek elkerülhetetlen következményeként felgyorsult a kivándorlás, valamint az RMDSZ kiürülésének folyamata. Ez utóbbit csak súlyosbította, hogy Markó Béla visszavonulása után az RMDSZ központját áthelyezték Kolozsvárra.

A Makkai-ügy és ami mögötte áll

A jelenlegi marosvásárhelyi alpolgármester, Makkai Gergely közpénzen történt dél-koreai kirándulása körüli botránnyt a Szabad Emberek Pártja (POL) robbantotta ki. Korábban járt már RMDSZ-es politikus az Egyesült Államokba is, de senki nem kavart cirkszt belőle. Mindenesetre a POL jó érzékkel ismerte fel a politikai tőkeszerzés lehetőségét. A cél egyértelmű volt: az adófizetők pénze felelőtlen elköltésének pellengérré állításával a POL jövőbeli magyar szavazatokat is megcélzott. Ebben a szándékukban akarva-akaratlanul az RMDSZ városi szervezete is segédkezett. Főleg azzal, mert belesétált a POL által felállított csapdába, így szembe került egymással a városi és a megyei szervezet vezetője: Vass Levente és Péter Ferenc. Emlékeztetőül: 2016-ban, a helyhatósági választások után Kelemen Hunor azt javasolta, hogy az RMDSZ – a 2020-as választásokon való eredményes szereplést előkészítendő – ne állítson alpolgármestert, ezzel is hangsúlyozva, hogy nem támogatja Dorin Florea polgármester regnálását. Csakhogy időközben a Szociáldemokrata Pártnak (PSD) sikerült az országos együttműködés mintájára egy helyi paktumot is kieroszakolnia, aminek értelmében az egyik alpolgármestert ők, a másikat az RMDSZ adja.

Város kontra megye

A helyzet jelenlegi állása szerint a megyei szervezet lemondásra való felszólításának Makkai Gergely nem hajlandó eleget tenni. Akaratának érvényesítésére az RMDSZ-nek ki kell zárnia soraiból az egykori parlamenti képviselőt – az erre vonatkozó döntést már meghozták a Területi Állandó Tanácsban –, az alapszabály szerint azonban megerősítésre van szükség az SZKT-ben is. Ami

persze nem megy egyik napról a másikra, mert az SZKT legközelebb csak jövő év elején ül össze. Addig marad a patthelyzet, aminek megnyugtató feloldására egyik oldal sem képes. Világos, hogy ehhez egyiknek meg kell hátrálnia, és fel kell adnia jelenlegi álláspontját. Péter Ferenc, az RMDSZ megyei elnöke Makkai lemondását követeli, amivel visszaállna a régi helyzet, miközben a városi szervezet vezetője, Vass Levente megelégedne azzal is, hogy Makkai utólag befizette a város kasszájába külföldi útiköltséget.

Róka fogta csuka, csuka fogta róka állapot ez a javából, amelyből jelentős presztízsveszteség nélkül egyik fél sem képes kilépni. A POL vezetői közben nevető harmadikként dörzsölhetik tenyerüket. Hogy végül is bejönnek-e a román–magyar vegyespártra vonatkozó számításaik, az elsősorban a magyar pártok, a magyar választópolgárok tisztánlátásán múlik. A felvidéki MOST-HÍD példája nem kecsegtet semmi jóval...

Csökkenő érdeklődés a politika iránt

Ilyen előzmények után nem hat meglepetésként, hogy meglehetősen lanyhult, sőt, szinte megszűnt a maros vásárhoz lyekben a politika és a közélet iránti érdeklődés. Saját hibájából került az RMDSZ abba a helyzetbe, hogy vezetői vannak ugyan, de tagsága nincs. Ebből következően hatalmas probléma egy önkormányzati képviselőjelölti lista összeállítása is. Marosvásárhelyen például senki sem akarta vállalni az alpolgármesterséget, így esett Makkaira a választás. Azért írjuk a jelenlegi alpolgármester javára, hogy voltak elődei, akik szintén nem kerülnek majd be a hivatali „aranykönyvbe”. Hogy csak egyetlen példát említsék: ki emlékszik még Bárczi Győző nevére? Mára annyira kiürült az RMDSZ, hogy szinte lasszóval kénytelenek fogni az önkormányzati képviselő-jelölteket is. Félidőben a következő választások előtt egyelőre nincs polgármester-jelöltségre kiszemelt embere a vásárhelyieknek. Az előző választáson meglepően jól teljesítő Soós Zoltánról mintha teljesen megfeledkeznének, pedig a józan ész azt diktálná, hogy ismét őt indítsák. Különösen azért, mert más, esélyesnek nevezhető személy egyelőre nem tűnt fel.

Szomorú kilátások

Más politikai csoportosulások, pártok háza táján sem fényesebb a helyzet. A Magyar Polgári Pártot (MPP) az RMDSZ függelékeként működteti a jelenlegi vezetés. Hogy önálló politikai tényezőként szóba jöhet-e, az kétséges. Marosvásárhelyen ma már sem szervezete, sem tagsága nincs a valaha szép reményekkel indult pártnak. De nem áll sokkal jobban az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) sem, amelyik korábban azért téblábolt, hogy ne rontsa az RMDSZ, majd a Fidesz–KDNP választási esélyeit. A reálpolitikai megfontolások alapján mindez még érthető lenne. Ami viszont értelmetlen: az utóbbi fél év teljes tetlensége. Mintha valakik a néppártnak is az MPP sorsát szánják.

Borbély Lászlót az RMDSZ elnöke, Kelemen Hunor tünteti ki. A vásárhelyi politizálás újratervezésre szorul

FOTÓ: BODA L. GERGELY

FOTÓ: HAÁZVINCE